

Uchwała nr XXXVII/241/2017

Rady Miasta w Brzezinach

z dnia 30 marca 2017 roku

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579 i poz. 1948), art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 r. poz. 1390), Rada Miasta Brzeziny uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Brzeziny.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Brzeziny

PRZEWODNICZĄCY RADY

Tadeusz Barucki

Załącznik do uchwały

Nr XXXVII/241/2017

Rady Miasta w Brzezinach

z dnia 30 marca 2017 r.

**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020**

Brzeziny 2017

Spis treści

- I. Wstęp – przemoc w rodzinie – zagadnienia teoretyczne
- II. Przemoc w rodzinie - diagnoza
- III. Rekomendacje do planowanych działań
- IV. Instytucje realizujące program
- V. Podstawy prawne
- VI. Adresaci programu
- VII. Cele programu
- VIII. Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji
- IX. Wskaźniki, monitoring i ewaluacja
- X. Źródła finansowania programu.

I. Wstęp – Przemoc w rodzinie – zagadnienia teoretyczne

Jednym z najbardziej negatywnych i budzących sprzeciw zjawisk społecznych jest przemoc w rodzinie. Rodzina jako podstawowe i naturalne środowisko powinna stanowić miejsce najbardziej bezpieczne dla wszystkich jej członków. Przemoc może wystąpić we wszystkich typach rodzin, o różnym statusie społecznym i środowiskowym. Jej ofiarami najczęściej są najślabsi czyli dzieci, kobiety, osoby starsze i niepełnosprawne.

Skutki przemocy możemy dostrzec we wszystkich aspektach życia. Długotrwała stosowana przemoc w rodzinie może wywołać skutki w postaci problemów psychicznych i ponosić za sobą koszty ekonomiczne i społeczne.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. W szczególności prowadzi ona do rozpadu rodzin oraz natychmiastowych i odroczonych konsekwencji zaburzeń postresowych, które często dotyczą osoby małoletnie i kobiety. Waga tego problemu oraz konieczność wielopoziomowych działań prewencyjnych i interwencyjnych podkreślana jest przez akty prawne na poziomie europejskim np. Konwencję Rady Europy o zapobieganiu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Zjawisko to należy traktować jako wielowymiarowe, tj. uwzględniając przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną, czy zaniedbanie oraz stosunkowo nowy typ przemocy, jaką jest cyberprzemoc.

Nie należy także tego zjawiska traktować jako izolowanego – dane diagnostyczne wskazują bowiem, iż przemoc w kontekście domowym powiązana jest z przemocą w innych środowiskach (np. przemocą rówieśniczą w szkole) oraz innymi niepożądanymi zjawiskami (np. uzależnienie od alkoholu).

Istotne dla właściwej diagnozy i bazujących na niej działań praktycznych jest odróżnienie przemocy od innych aktów agresji. Formalnym odniesieniem jest tutaj Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która w art. 2 pkt.2, określa przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 tego artykułu. Działania takie narażają te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszają ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną oraz powodują szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołują cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej definiuje przemoc domową jeszcze dokładniej wskazując, iż „oznacza ona wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi lub obecnymi małżonkami, lub partneraminiezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsca zamieszkania, czy nie”.

Skala zjawiska w naszym kraju jest wciąż wysoka i chociaż stanowi tzw. Ciemną liczbę (wiele przypadków nie jest zgłaszanych), to towarzyszy jej coraz większa świadomość profesjonalistów oraz intensywność i specjalizacja oddziaływania organów państwa i służb społecznych. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i przemoc definiuje jako zadania własne gmin ustawa o wychowaniu w trzeźwości. Warto zauważyć, że sami profesjonaliści zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oceniają skuteczność systemu w tym zakresie dosyć wysoko. Jednocześnie krytycznie

oceniana jest przez nich skuteczność i jakość współpracy z gminnymi komisjami ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, ochroną zdrowia organizacjami pozarządowymi. Dane te wskazują na konieczność ciągłego doskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na wszystkich poziomach w szczególności w wymiarze lokalnym.

II. Przemoc w rodzinie – diagnoza

Zbadanie zjawiska przemocy w różnych środowiskach jest bardzo trudne. W wielu kręgach społecznych nadal jest to temat tabu, którego nie wolno poruszać. Inną kwestią jest wstyd. Wiele osób dotkniętych przemocą woli o tym nie mówić bo tak jest bezpieczniej.

Większość osób, które zetknęły się w różnym stopniu z tematem przemocy w rodzinie ale nie miały do czynienia bezpośrednio z procedurami uważają system pomocy takim rodzinom za nieskuteczny. Inne zdanie mają osoby, które same z niego skorzystały- wtedy oceny są umiarkowanie pozytywne.

W Brzezinach funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, w którego skład wchodzi przedstawiciele instytucji i podmiotów działających w obszarze problematyki przemocy domowej.

Zadaniem Zespołu jest przede wszystkim diagnozowanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w tym zakresie. Zespół jest także realizatorem procedury „Niebieskiej karty”. Powołane grupy robocze podejmują działania na rzecz konkretnych rodzin. Opracowują i realizują indywidualne plany pomocy oraz monitorują sytuację w tych rodzinach.

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Brzezinach procedura „Niebieskiej Karty” realizowana była w następujący sposób.

Tabela nr1: procedura Niebieskiej Karty w mieście Brzeziny

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba Niebieskich Kart	5	14	28	16	15
w tym założonych przez Policję	3	11	19	11	13
w tym założonych przez inny podmiot	2	1	1	0	0
Liczba kontynuowanych procedur z lat poprzednich	0	2	8	5	2
Liczba zakończonych Niebieskich Kart w okresie sprawozdawczym	3	1	23	14	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Od czasu powołania Zespołu Interdyscyplinarnego pomocy udzielono 62 rodzinom. Pomocą zostało objętych 187 osób.

Osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie jak i osoby wobec, których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy w formie poradnictwa specjalistów – radcy prawnego i psychologa. Porady radcy prawnego udzielane są w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Brzezinach. Porady psychologa odbywają się w siedzibie świetlicy środowiskowo-terapeutycznej „Świetlik” ul. Sienkiewicza 11, 95-060 Brzeziny.

Jeśli przemocą dotknięte są dzieci w wieku przedszkolnym lub szkolnym mogą one skorzystać z pomocy psychologa w placówkach.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinach mają również możliwość skorzystania z pomocy specjalistów, którzy współpracują w ramach Zespołu Interdyscyplinarnie na spotkaniach grup roboczych czy indywidualnie.

Z danych Powiatowej Komendy Policji wynika, że w całym powiecie brzezińskim założono w 2016r. 37 „Niebieskich Kart”.

Liczba odnotowanych sprawców przemocy w 2016r. to 37 osób w tym, 4 kobiety i 33 mężczyzn.

Z danych KPP Brzeziny wynika, że 25 sprawców przemocy w rodzinie było pod wpływem alkoholu w tym: 2 kobiety i 23 mężczyzn.

Z obserwacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że problem przemocy jest w wielu rodzinach. Jest to zjawisko którego ludzie się wstydzą i nie chcą o tym mówić.

Zjawisko przemocy w rodzinie wymaga szczególnej uwagi i potrzebna jest bardzo dokładna diagnoza zjawiska na terenie miasta Brzeziny.

III. Rekomendacje do planowanych działań

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie mającego na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych przemocą.

- diagnozowanie i monitorowanie przez podmioty realizujące procedurę „Niebieskiej Karty”,
- pogłębianie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o możliwościach i formach pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc w rodzinie,
- zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie,
- propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i wdrażanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- realizacja działań profilaktycznych mających na celu udzielania specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- działania mające na celu zapewnienie pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- udzielania pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.

2. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- diagnozowanie i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie,
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

- poradnictwo specjalistyczne w tym: prawne, psychologiczne, socjalne, rodzinne dla osób dotkniętych przemocą

3. Udzielenie pomocy dzieciom i młodzieży w rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą

- realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach,

- rozwój nowych form wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie,

- poszerzanie oferty środowiskowych form dotyczących zagadnień z poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego,

- wspomaganie działalności instytucji realizujących zadania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.

4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

- podnoszenie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy,

- wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy instytucji działających na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,

- stałe podnoszenie jakości realizowanych zadań w Zespole Interdyscyplinarnym

- przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Instytucje realizujące program

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- wspiera rodziny uwikłane w przemoc w postaci pracy socjalnej, pomocy finansowej, rzeczowej, dożywiania dzieci w szkołach, przedszkolach, bursach; aktywizacji społecznej i zawodowej, udzielania informacji, kierowania do odpowiednich instytucji

- Zespół Interdyscyplinarny

- wsparcie i pomoc dla rodzin w przezwyciężeniu problemu, kierowanie osób dotkniętych przemocą do specjalistów tj. psychologa, radcy prawnego. Praca z rodzinami w których jest wdrożona procedura Niebieskiej Karty.

- Komenda Powiatowa Policji w Brzezinach

- wspiera rodziny uwikłane w przemoc poprzez działania interwencyjne, profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą; działania wspomagające inne instytucje pracujące z rodziną.

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- prowadzi działania dot. profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania demoralizacji dzieci i młodzieży, przeciwdziałania problemom związanym z nadużywaniem alkoholu.

- Placówki Oświatowe

- prowadzą działalność edukacyjno – wychowawczą poprzez m.in. organizowanie zajęć pozaszkolnych, organizowanie dzieciom czasu wolnego – koła zainteresowań, świetlice szkolne; socjoterapeutyczne i realizację programów z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy, odpowiedzialności karnej nieletnich; włączanie się w ogólnokrajowe kampanie promujące rodzinę; szkolenia, pomoc psychologiczno - pedagogiczna dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.,

- Organizacje pozarządowe

- prowadzą działania w postaci pomocy finansowej, rzeczowej, praca na rzecz potrzebujących, uwrażliwianie społeczeństwa na krzywdę ludzką i promocja idei niesienia bezinteresownej pomocy.

- Placówki Ochrony Zdrowia

- prowadzą działania w zakresie profilaktyki zdrowia, szczepienia dzieci, opieka zdrowotna rodzin, kampanie społeczne.

- Sąd Rejonowy w Brzezinach

- prowadzi sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, dotyczące demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych,

V. Podstawa prawna

1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku poz. 1390);

2) ustawa z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 roku poz. 930 z późn. zm.);

3) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 roku poz. 1286);

4) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – kodeks rodzinny i opiekuńczy(Dz.U. Z 2015 roku poz. 2082);

5) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2016 roku poz. 1749 ze zm.);

6) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2011 roku Nr 209 poz. 1245);

7) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, stanowiącego Załącznik do uchwały Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2014 roku poz. 445).

VI. Adresaci programu

Program kierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych:
- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi przemocą;
- 4) świadków przemocy;
- 5) społeczności lokalnej.

VII. Cele programu

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne i efektywne działania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy.
2. Zapewnienie osobom w tym dzieciom dotkniętym przemocą bezpieczeństwa i pomocy.

3. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

VIII. Działania i wskaźniki ich realizacji

Tabela nr2: Działania i wskaźniki ich realizacji

Lp.	Działanie	Czas realizacji	Realizator	Wskaźnik	źródło finansowania
1	Pomoc materialna i finansowa	2017-2020	MOPS Brzeziny	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki MOPS
2	Pomoc w formie dożywiania	2017-2020	MOPS Brzeziny	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki MOPS-program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
3	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej w rodzinach	2017-2020	Placówka ochrony zdrowia, placówki oświatowe	Liczba monitorowanych dzieci	Środki własne realizatorów
4	Realizacja zadań z zakresu pomocy osobom dotkniętym przemocą : poradnictwo specjalistów	2017-2020	Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne realizatora
5	Działania profilaktyczne w szkołach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2017-2020	Psycholog MOPS, placówki oświatowe, KPP Brzeziny	Liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi.	Środki własne realizatora
6	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy	2017-2020	Instytucje realizujące program	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne realizatorów programu
7	Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dzieciom	2017-2020	Świetlica środowiskowo-terapeutyczna „Świetlik” Pełnomocnik Burmistrza	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne realizatorów programu

IX. Wskaźniki, monitoring i ewaluacja

Wskaźniki podejmowanych działań:

- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy i sprawcom przemocy,
- wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- usprawnianie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Monitoring

Monitoring programu będzie realizowany w oparciu o sprawozdania kierownika MOPS Brzeziny przedstawiane na Komisji Spraw Społecznych w terminie do 31 marca każdego roku za rok poprzedni.

Ewaluacja

Ewaluacja jest dostarczaniem informacji czy cele programu są właściwie realizowane, oraz jaka jest trafność przyjętych sposobów realizacji , jaka jest skuteczność i efektywność Programu. Program ma charakter otwarty. Zmieniające się podstawy prawne i organizacyjne mogą wpłynąć na konieczność naniesienia zmian.

Narzędzia ewaluacji

1. Systematyczne zbieranie i analiza danych dot. realizacji programu.
2. Systematyczna kontrola realizowanych działań.
3. Sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji programu.

Ewaluacja przeprowadzona będzie według kryteriów:

- adekwatności tj: dostosowania do potrzeb osób, do których skierowany jest program,
- użyteczności tj: przydatności programu dla odbiorców,
- skuteczności tj: osiągnięcia zaplanowanych celów,

X. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 są:

- środki własne
- środki z budżetu państwa
- środki pozyskane z innych źródeł